

Hilsen fra Jinka

Vi har nå vært en uke i Jinka. Turen ned gikk fint, vi kjørte hovedveien om Arba Minch og Konso. Veien er blitt betydelig bedre siden sist, utfordringene nå er ikke lenger elvekrysninger og gjørme, men alle menneskene og dyrene som ferdes i veibanen.

I Jinka har vi blitt godt tatt i mot av venner, både utenlandske og etiopiske. Det er ikke bare veien som har forandret seg, byen har også vokst, det bygges store og fine hus. Drosjer, både trehjuls og tohjuls kjører overalt. Men, en spasertur på markedet viste oss at mye er det samme. Men prisene har steget, det merkes godt for folk flest.

Stolene som stammefolkene bruker kunne vi kjøpe for 30 birr i 2008, de koster nå 200 birr og selges i souvenir butikker, ikke på gata. Stammefolkene møter opp på markedet for å kjøpe og selge, og også for å få penger av turistene. De forlanger betaling for fotografering, en spesiell teknikk har mursi – stammen som kan bli ganske nærgående og virke litt truende for dem som ikke kjenner dem. En mursi-mann kom bort til meg, tok meg i armen med venstre hånd og førte høyre hånd opp mot munnen og så mot meg, ikke et ord sa han, bare stirret på meg. Jeg kan godt forstå at turister kan bli nervøse av en slik oppførsel, og vi har gode venner blant mursi-folket som kan forteller at mange mursi synes det er morsomt at turistene er redde dem. Stor ble hans forbauselse da jeg hilste ham på mursi-språket og ba han holde opp. Da slapp han taket og hilste pent tilbake.

Allerede mandagen traff vi Melisha, vår gode venn i mursi-stammen siden vi første gang møttes i 2004. Han er engasjert i urbefolkningens rettigheter overfor regjeringen. Mursi stammen har problemer i og med at store deler av deres territorium er innlemmet i Mago nasjonalpark, noe som begrenser veldig mulighetene til tradisjonelt halvnomadisk fedrift og jakt. Melisha kunne også fortelle om et stort møte som hadde vært mellom alle stammene i området der de eldste fra hver stamme har erklært fred mellom stammene, dette var allerede for et par år siden, og fremdeles er det nå fred mellom stammene. Tidligere kunne det være vanskelig for stammemedlemmer å krysse inn i andres områder, det ble regelmessig gjennomført plyndringstokter og mange ble drept. Vi hadde stadig skuddskader på sykehuset. Nå er det mye mindre vold i området, og trafikk – ulykker har nok gått forbi skuddskader i antall tilfeller på sykehuset. Selv så jeg nok mellom 5 og 10 trafikkulykker i løpet av den tiden jeg var på sykehuset i 2007 – 2008, men langt flere skuddskader, også dette har endret seg.

For meg var det spesielt å komme tilbake til sykehuset hvor jeg jobbet 2007 til 2008. Forandringen er stor der. I min periode var jeg eneste faste kirurg, med hjelp fra kort-tids engasjerte etiopiske og norske spesialister. Det var en anesthesi-sykepleier på sykehuset, ingen gynekolog, 1 – 2 general practitioners (leger rett fra universitetet, tilsvarende turnuslege eller fersk assistentlege hjemme i Norge) på medisinsk avdeling og 1 på kirurgisk avdeling.

Nå er det 3 helseoffiserer på sykehuset som fungerer som erfarne assistentleger, de har primærvakt og det er alltid en på sykehuset, det er 3 anesthesisykepleiere hvorav alltid en er på sykehuset, fremdeles er det en general practitioner på kirurgisk avdelingen, men totalt er det 8 på sykehuset, videre er det kommet en etiopisk gynekolog og det er flinke etiopiske jordmødre. Situasjonen har blitt mye bedre og vaktbelastningen på utenlandsk kirurg er betydelig redusert. Det jobbes med å få en etiopisk kirurg til sykehuset og da vil sykehuset kunne fungere på et vis etter at det nåværende NORAD / NLM prosjektet som støtter kirurgisk og gynekologisk avdeling fases ut.

Lørdag kveld satt jeg på sykehuset og ventet på en operasjon, det var en ileusoperasjon etter tidligere laparotomi for knivstikk, jeg snakket da med en av helseoffiserene som likevel uttrykte bekymring for hva som kom til å skje etter at NORAD / NLM prosjektet ble faset ut. Jinka er til tross for all sin sjarm, en utkant i Etiopia, og det er vanskelig å få kvalifiserte etiopiske kirurger hit. Det er et sterkt ønske om fremdeles nærvær av utenlandsk ekspertise til sykehuset kan fungere på egen hånd, det kan det ikke nå og prosjektet avsluttes i desember i år.

På vei ned igjen etter operasjonen skjønte jeg at jeg hadde vært for lenge i Norge, jeg hadde glemt lommelykt! I stupmørke prøvde jeg å finne veien ned ved siden av sukker-rørene som er plantet på sykehus-tomta mens jeg håpet det ikke var slanger der. Men, stjernehimelen er fantastisk.

Det har vært flott å få være med Thorleif og Jerin Kiserud som er kirurgene her nå, de har gjort en kjempe innsats for sykehuset og folkene i området. Vi har operert litt sammen, gått visitt sammen og fått snakket en del sammen. Sykehuset og området her er virkelig spennende nybrottsarbeid, både medisinsk og som misjonsmark. Og, sykehuset vil i lang tid fremover trenge den hjelpen som utenlandske leger kan bidra med, selv om utviklingen er veldig positiv.

Vi har fått reist litt rundt i byen, truffet kjente og det var veldig hyggelig å komme tilbake til Jinka. Barna har også lekt med sine gamle etiopiske venner og barna i Kiserud-familien. Lørdag tok vi en dagstur inn i Magoparken. Dessverre var det ikke tid til en tur til Maki, men parken er nydelig og vi fikk sett dik-dik antiloper, en Kudu og en bøffelokse. Barna fikk sitte på taket og hadde det riktig gøy.

Som ved oppholdet i Soddo er det nok Olaf som har gjort mest nytte for seg her også. Han har vært rundt omkring på sykehuset og bidratt med sin ekspertise. Noe nytt var i stykker, men også ting som han holdt på med for 3 år siden måtte ha nytt tilsyn. Vedlikehold er noe som dessverre ikke er høyest prioritert her.

I neste uke reiser vi tilbake til Soddo, Olaf hopper av i Arba Minch for å hjelpe til på den tekniske skolen der.

Med vennlig hilsen

Bjarte Tidemann Andersen med familie